

SAMENVATTING

104094 - Instemmingsgeschil begroting School HBO

De deelraad heeft geweigerd in te stemmen met de begroting 2008-2009 omdat hij het niet eens is met het in de begroting uitgewerkte taakbelastingsbeleid, bezwaren heeft tegen het ontbreken van een personeelsplan en over onvoldoende informatie beschikt.

De Commissie stelt vast dat het overleg tussen partijen zijn gebreken heeft gehad; beide partijen zullen daarin een rol hebben gespeeld. Een arbeidsconflict met de voorzitter van de SMR is daarbij in grote mate een complicerende factor. De deelraad heeft zijn instemming mede onthouden vanwege het taakbeleid van de school zoals dat de afgelopen jaren is uitgevoerd en de wijze waarop vorm en uitvoering werd gegeven aan de door het College van Bestuur opgelegde bezuiniging.

De Commissie stelt vast dat deze twee onderwerpen vallen onder het instemmingsrecht t.a.v. taakbelastingsbeleid en het personeelsplan. Niet gebleken is dat in de begroting een onlangs vast- of voorgesteld taakbeleid is verwerkt. Indien de deelraad meent dat de directeur ten onrechte geen taakbelastingsbeleid of personeelsplan ter instemming aan hem voorlegt, is de juiste weg hierover bij de kantonrechter naleving van de wet als bedoeld in artikel 10.33 WHW af te dwingen. De (deel)raad heeft dat niet gedaan, terwijl dit bezwaar wel reeds langere tijd speelt en hij zich kennelijk niet kan verenigen met de werkwijze van de School.

M.b.t. het ontbreken van een personeelsplan en met name de wijze waarop gekomen is tot een aantal functiegroepen in het kader van het vaststellen van boventalligheid, merkt de Commissie op dat het beleid inzake boventalligheid is vormgegeven en vastgesteld in het overleg tussen College van Bestuur en vakorganisaties. Hoewel het de Commissie bevreemdt dat niet met een indeling van vergelijkbare functies en leeftijdscohorten gewerkt is (conform de op bestuursniveau vastgestelde regelingen), geldt ook hier dat niet de instemmingsprocedure met betrekking tot de begroting de geëigende weg is om deze kwestie aan de orde te stellen.

Alles overziende is de Commissie van oordeel dat de verhoudingen tussen partijen dermate zijn verstoord dat van reële medezeggenschap geen sprake is geweest. Nu niet gebleken is dat het compleet spaak gelopen overleg - en dus de kwaliteit van de wederzijdse informatie uitwisseling - tussen partijen in overwegende mate aan de directeur dan wel de deelraad te verwijten is en daarenboven het begrotingsjaar bijna voorbij is, meent de Commissie dat het risico hiervan thans niet eenzijdig bij het College van Bestuur/de directeur kan worden neergelegd in die zin dat zou moeten worden geconcludeerd dat het College van Bestuur/de directeur niet in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen.

De Commissie concludeert dat onder de gegeven omstandigheden geoordeeld moet worden dat het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de voorgestelde begroting heeft kunnen komen.

UITSpraak

in het geschil tussen:

het College van Bestuur van de Hogeschool A, gevestigd te B, verzoeker, hierna te noemen het instellingsbestuur dan wel het College van Bestuur
gemachtigde: mr. W.E. Pors

en

de Hogeschoolmedezeggenschapsraad van de Hogeschool A, verweerder, hierna te noemen de HMR

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift met bijlagen van 26 februari 2009, ingekomen op 27 februari 2009, heeft het College van Bestuur een instemmingsgeschil aan de Commissie voorgelegd met betrekking tot de begroting van het studiejaar 2008-2009 van de School of Economics te Haarlem van de Hogeschool A, hierna te noemen de School of Economics dan wel de School.

De HMR heeft een verweerschrift met bijlagen ingediend, ingekomen op 8 april 2009.

De mondelinge behandeling vond plaats op 14 mei 2009.

Het College van Bestuur werd vertegenwoordigd door mr. D, secretaris College van Bestuur en E, directeur School of Economics, bijgestaan door zijn gemachtigde.

De HMR werd vertegenwoordigd door drs. F, voorzitter HMR, G, ambtelijk secretaris HMR, mr. H en drs. I, leden van de Schoolsmedezeggenschapsraad van de School of Economics (hierna te noemen de SMR) en J, voormalig voorzitter van de SMR.

Het College van Bestuur heeft een pleitnotitie overgelegd.

De HMR heeft een pleitnotitie overgelegd.

Na afloop van de hoorzitting heeft de Commissie partijen mondeling meegedeeld dat op grond van wat partijen ter zitting hadden meegedeeld haar was gebleken dat de Commissie op dat moment niet over voldoende informatie beschikte om zich een oordeel te kunnen vormen over het geschil.

Bij brief van 19 mei 2009 heeft de Commissie partijen verzocht enkele specifieke (beleids)stukken in te dienen en haar nader te informeren over een reeds gepleegde bemiddeling waar partijen eerst ter zitting melding van maakten.

Het College van de Bestuur heeft op 29 mei 2009 nadere stukken ingediend, de HMR op 5 juni 2009.

Op 17 juni 2009 heeft de Commissie partijen schriftelijk meegedeeld dat zij inmiddels over voldoende informatie beschikte en het onderzoek had afgesloten.

De inhoud van voornoemde stukken geldt als hier herhaald en ingelast.

2. DE FEITEN

De SMR heeft ingestemd met de begroting over het studiejaar 2007-2008 onder de voorwaarde dat er een taakbelastingsonderzoek onder docenten zou komen in verband met ervaren werkdruk.

In de loop van het schooljaar 2007-2008 is het de directeur van de School gebleken dat in verband met een afname van de instroom van studenten, het aantal fte's van de School niet meer in verhouding stond met het aantal studenten. In het kader van een reductie van het aantal fte's heeft de directeur in maart 2008 een zogeheten Revitaliseringsplan opgesteld.

De begroting 2008-2009 van de School of Economics is op 19 juni 2008 door de directeur van de School aan de SMR ter instemming voorgelegd. In een overlegvergadering van 6 oktober 2008 heeft de SMR de directeur meegedeeld het per e-mail aangeboden exemplaar van de begroting niet te

kunnen printen en graag een papieren exemplaar te willen. De directeur bestuurszaken en de voorzitter van de HMR hebben de directie van de School en de SMR uitgenodigd voor een overleg op 13 november 2008. In dit gesprek is afgesproken dat er een extra informatieve bijeenkomst zou komen over de begroting voor de leden van de SMR. Deze heeft op 24 november 2008 plaatsgevonden. De SMR heeft tijdens deze bijeenkomst een schriftelijke toelichting op de begroting ontvangen en de bedrijfseconomisch medewerker en de locatiecontroller hebben gepoogd de nog bij de SMR levende vragen te beantwoorden.

Op 8 december 2008 heeft de SMR de directeur zowel mondeling als schriftelijk meegedeeld zijn instemming aan de begroting 2008-2009 te onthouden.

Op 15 december 2008 hebben de voorzitter van de HMR en de waarnemend directeur bestuurszaken A aan de directeur van de School en de voorzitter van de SMR schriftelijk een bemiddelingsvoorstel voorgelegd. Dit omvatte de volgende punten: een update van het personeelsplan door de directeur binnen een maand; een onderzoek naar de werkdruk door het opleidingsmanagement en een op korte termijn te organiseren informatieve bijeenkomst met de locatiecontroller en de bedrijfseconomisch medewerker ter verheldering van diverse nog steeds niet duidelijke begrotingsposten.

Op 16 december heeft de directeur van de School met dit voorstel ingestemd. Op 17 december heeft de (voorzitter van de) SMR onder verwijzing naar zijn brief van 8 december 2008 aangegeven bij zijn eerdere onthouding van instemming te blijven. Op een dezelfde dag verstuurd reactie van de bemiddelaars, heeft de SMR niet gereageerd.

Bij verzoekschrift van 26 februari 2009 heeft het College van Bestuur het instemmingsgeschil aan de Commissie voorgelegd.

Aan het eind van de zitting heeft de SMR nog verklaard dat de SMR niet meer in aanwezigheid van zijn voorzitter kan vergaderen en overleggen met de directeur vanwege een arbeidsconflict tussen de directeur en de voorzitter van de SMR. Er vindt daardoor vanaf begin 2009 geen overleg met de directeur meer plaats over de begrotingen van 2008-2009 en 2009-2010.

3. KERNPUNTEN STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Het College van Bestuur geeft aan dat onderwerp van het geschil is de begroting 2008 - 2009. De SMR heeft zijn onthouding van instemming echter mede gebaseerd op punten die niet of slechts zijdelings op deze begroting betrekking hebben.

In zijn brief van 8 december 2008 heeft de SMR een aantal redenen gegeven voor de onthouding van instemming: onduidelijkheid over enkele begrotingsposten (en hun relatie met het personeelsplan en eventuele boventalligheid) en de uitvoering van het taakbeleid. Zo zou de SMR geen inzicht hebben gekregen in bepaalde posten van de begroting (interne doorlezen, voorzieningen personeelreserveringen Holdingactiviteiten, Internationalisering en Ondernemerschap). Het College van Bestuur erkent dat de begroting niet makkelijk te lezen is. Het heeft daarom extra informatie over bovengenoemde punten gegeven en heeft ook op de informatiebijeenkomst van 24 november 2008 enkele punten verduidelijkt. In tegenstelling tot wat de SMR heeft gesteld, staan in de begroting wel een aantal posten opgenomen over Ondernemerschap. De doorberekende kosten van de accountmanagers van de Holdingactiviteiten bedragen slechts 5% van 1,2 fte. Dat is in het kader van de betreffende begroting verwaarloosbaar.

De SMR heeft in zijn verweer aangegeven enkele van de door het College van Bestuur ingediende stukken niet eerder gezien te hebben. Dat is in zoverre correct dat in de in het kader van dit geschil ingediende stukken met betrekking tot de boventalligheid voor het eerst namen van personeelsleden bij boventallige functies zijn opgenomen. Dat is in het overleg van 24 november niet gebeurd, omdat de desbetreffende personeelsleden zelf nog niet op de hoogte waren gesteld.

Met betrekking tot de bezwaren ter zake het personeelsplan en de boventalligheid wijst het College van Bestuur er op dat de SMR geen bevoegdheid heeft bij het vaststellen van de omvang van de boventalligheid. Deze vaststelling vindt niet plaats op het niveau van de School, maar op het niveau van het College van Bestuur. Die heeft de School een bezuinigingsopdracht van 15 fte gegeven. De

directeur van de School had zelf al eerder formatieve problemen voorzien vanwege een daling van het aantal studenten en heeft via een Revitaliseringsplan, 10 boventallige fte's, zonder gedwongen ontslagen, ingekrompen. Naderhand kreeg de School van het College van Bestuur de opdracht 15 fte te bezuinigen. Daarmee restte er nog 4,7 fte aan bezuiniging. Bij een daling van het studentenaantal zal er ook bezuinigd moeten worden in het aantal fte voor het primaire proces. Ook in het management is bezuinigd.

Voorts stelt de School elke 5 jaar een personeelsplan op, jaarlijks vindt een update plaats via het formatieplan. In dit geval ook via het Revitaliseringsplan.

Het College van Bestuur verklaart dat er, in tegenstelling tot wat de SMR stelt, geen sprake is van een wijziging van het taakbelastingsbeleid. Dit beleid is al jaren hetzelfde. De SMR lijkt ook niet zozeer bezwaren te hebben tegen het beleid, maar tegen de uitwerking ervan voor enkele individuele medewerkers die meer lessen hebben gegeven dan op grond van het beleid is afgesproken.

Dit houdt verband met de krappe formatie, waardoor docenten soms moeten invallen als een collega ziek is. Deze uitwerking kwesie is echter geen onderwerp voor de begroting.

De HMR geeft aan dat de SMR niet met het voorstel voor de begroting 2008-2009 heeft ingestemd vanwege drie redenen.

De SMR mist een personeelsplan waarin staat beschreven welke personeelsreductie moet worden bereikt en op welke manier dat vorm zal krijgen. Er circuleren verschillende getallen over de grootte van de boventaligheid. Daarnaast is de SMR het niet eens met de wijze waarop de directeur van de School uitvoering heeft gegeven aan het met de bonden vormgegeven boventaligen- en herplaatsingsbeleid. De directeur heeft 61 functiegroepen gecreëerd waarbinnen de boventaligheid van de individuele medewerker moet worden vastgesteld. Voor ongeveer elke medewerker is een eigen categorie vastgesteld. Dat kan nooit de bedoeling zijn. Op basis van artikel 43 lid 7b onder iii van het medezeggenschapsreglement is de vaststelling of wijziging van het personeelsplan een instemmingsrecht van de SMR. Er is de SMR echter, ondanks zijn verzoeken hiertoe, nooit een voorstel tot wijziging van het bestaande, verouderde personeelsplan voorgelegd.

De SMR heeft onder de voorwaarde van een taakbelastingsonderzoek ingestemd met de begroting 2007-2008. Volgens de SMR heeft de directeur in het schooljaar 2005-2006 een nieuwe normering voor het berekenen van de normjaartaak van het onderwijzend personeel vastgesteld zonder dat hiervoor instemming van de SMR is gevraagd, noch door de SMR is gegeven. Het taakbelastingsonderzoek heeft niet plaatsgevonden. Ook in de normering van de normjaartaak is niets aangepast. De uitvoering van het taakbelastingsbeleid vormt een onderdeel van de begroting, waardoor de SMR dan ook geen instemming aan de begroting kon geven. Door de keuzes die de School maakt in het kader van het taakbelastingsbeleid (te veel lessen voor docenten) wordt er te veel geld onthouden aan het primaire proces.

De SMR heeft ondanks herhaalde verzoeken geen inzicht gekregen in enkele begrotingsposten (interne doorleer, voorzieningen personeel). De begroting was überhaupt zodanig vormgegeven dat deze niet te begrijpen was. Enkele stukken die het College van Bestuur heeft ingediend bij de aanmelding van het geschil en die enige verduidelijking geven, heeft de SMR niet eerder gezien of ontvangen.

Ter zitting heeft de SMR aangegeven dat niet zozeer de onduidelijkheid over de begroting reden is om niet met het voorstel in te stemmen, maar de keuzes die door de School zijn gemaakt bij de besteding van de inkomsten. A krijgt voor elke student 5865 euro. Daarvan krijgt de School 2963 euro. Daarvan wordt slechts 2200 euro besteed aan het verzorgen van onderwijs. De School streeft naar een groei van de studentenaantallen, dan had verwacht mogen worden dat het bedrag dat vrijgemaakt wordt voor werving verhoogd wordt, in plaats van teruggebracht met tweederde. Holdingactiviteiten hebben de School nooit wat opgeleverd. Doorbelasting van Holdingactiviteiten aan de School is daarom niet wenselijk. Ook heeft de SMR geen extra gelden of een aparte post Ondernemerschap op de begroting aangetroffen terwijl in de Managementagenda het streven om deze activiteit te stimuleren uitdrukkelijk is verwoord.

In de bemiddelingspoging was sprake van een herhaling van zetten. De bezwaren van de SMR leidden niet tot een wijziging van de begroting. Vandaar dat de SMR bij zijn onthouden van instemming bleef.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De bevoegdheid en de ontvankelijkheid

De instelling is aangesloten bij deze Commissie.

Het geschil heeft betrekking op de vaststelling van de begroting studiejaar 2008 - 2009 van de School of Economics. De vaststelling van de Schoolbegroting behoort tot de bevoegdheid van de directeur.

Op grond van artikel 32.1 aanhef en onder f van het medezeggenschapsreglement behoeft het College van Bestuur de instemming van de HMR voor elk voorgenomen besluit tot vaststelling of wijziging van de begroting. Ingevolge artikel 43.7 medezeggenschapsreglement oefent de SMR tegenover de directie van de School het instemmingsrecht uit dat toekomt aan de HMR voor zover het aangelegenheden betreft die de School in het bijzonder aangaan en de desbetreffende bevoegdheden aan de directie van de School zijn toegekend. Aldus heeft de SMR instemmingsrecht ten aanzien van de begroting van de School of Economics.

De SMR heeft geweigerd de vereiste instemming te verlenen en het geschil is conform artikel 10.27 lid 3 WHW en artikel 43.8 van het medezeggenschapsreglement aangemeld bij het College van Bestuur. Vervolgens heeft het College van Bestuur het geschil binnen drie maanden na de onthouding van instemming aan de Commissie voorgelegd. Derhalve is de Commissie bevoegd kennis te nemen van het geschil en is het College van Bestuur in het verzoek ontvankelijk.

Toetsingskader

Op grond van artikel 10.28 lid 3 WHW dient de Commissie te beoordelen of het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de voorgestelde begroting studiejaar 2008-2009 van de School of Economics heeft kunnen komen.

Het geschil

Op 19 juni 2008 heeft de directeur van de School of Economics de voorgenomen begroting 2008-2009 aan de SMR ter instemming voorgelegd. De SMR heeft op 8 december 2008 instemming aan de begroting onthouden vanwege bezwaren op drie hoofdpunten: onduidelijkheid over enkele begrotingsposten, het taakbelastingsbeleid en de aanpak van de boventaligheid.

Zowel voorafgaande aan het onthouden van instemming als daarna hebben partijen overleg met elkaar gevoerd. Dit overleg evenals de door het College van Bestuur en de HMR geïnitieerde bemiddeling hebben niet tot overeenstemming geleid. Hoewel de SMR in zijn schriftelijke reactie op het bemiddelingsvoorstel meldt dat er niet zozeer sprake is van onduidelijkheid over begrotingsposten, maar de afwezigheid daarvan, is ter zitting duidelijk geworden dat dit geen juiste conclusie was aangezien in ieder geval de voor de SMR missende posten voor Ondernemerschap wel in de begroting waren opgenomen. De Commissie stelt vast dat het overleg zijn gebreken heeft gehad. Beide partijen zullen daarin een rol hebben gespeeld. Gebleken is dat het arbeidsconflict met de voorzitter van de SMR daarbij in grote mate een complicerende factor is geweest en nog steeds is. Het is betreurenswaardig dat op dit moment, zoals de SMR desgevraagd door de Commissie aangaf, het overleg tussen de School en de SMR door de SMR zelfs helemaal is opgeschort. Dit klemt temeer

daar het ter zitting al tegen het einde van het begrotingsjaar liep en de begroting 2009-2010 bij de start van het komende schooljaar behoort te zijn vastgesteld.

Voor de inhoudelijke beoordeling van het geschil achtte de Commissie zich na de zitting nog onvoldoende ingelicht door partijen. Hoewel de Commissie, ook na kennisname van de opgevraagde aanvullende informatie meent dat zij nog steeds niet over alle beschikbare informatie beschikt, heeft zij besloten niettemin uitspraak te doen omdat zij tot de overtuiging is gekomen dat een nieuwe hoorzitting evenmin tot de nodige helderheid zal leiden en partijen in dit geschil, mede gelet op het inmiddels vergevorderde begrotingsjaar, meer behoefte hebben aan een (toekomstgerichte) uitspraak. De MR heeft zijn instemming mede onthouden aan de begroting 2008-2009 omdat hij het niet eens is met het taakbeleid van de school zoals dat de afgelopen jaren is uitgevoerd en de wijze waarop vorm en uitvoering werd gegeven aan de door het College van Bestuur opgelegde bezuiniging.

De Commissie stelt vast dat deze twee onderwerpen vallen onder respectievelijk het instemmingsrecht op grond van artikel 33.1 aanhef en onder h jo. artikel 43.7 onder a (taakbelastingsbeleid) en 43.7 sub b onder iii (personeelsplan) van het medezeggenschapsreglement.

De Commissie is uit de stukken en het verhandelde ter zitting niet gebleken dat in de begroting een onlangs vast- of voorgesteld taakbeleid is verwerkt. Indien de SMR meent dat de directeur ten onrechte geen taakbelastingsbeleid of personeelsplan ter instemming aan hem voorlegt, is de juiste weg hierover bij de kantonrechter naleving van de wet als bedoeld in artikel 10.33 WHW af te dwingen. De SMR/HMR heeft dat niet gedaan, terwijl dit bezwaar wel reeds langere tijd speelt en hij zich kennelijk niet kan verenigen met de werkwijze van de School.

Met betrekking tot het ongenoegen bij de SMR over het ontbreken van een personeelsplan en met name de wijze waarop gekomen is tot een aantal functiegroepen in het kader van het vaststellen van boventalligheid, merkt de Commissie op dat het beleid inzake boventalligheid is vormgegeven en vastgesteld in het overleg tussen College van Bestuur en vakorganisaties. Hoewel het de Commissie bevreemdt dat niet met een indeling van vergelijkbare functies en leeftijdscohorten gewerkt is (conform de vastgestelde "Aanpak personeelsreductie A van 12 maart 2008 en de op 11 april 2008 herziene "Regeling interne verplaatsing A"), geldt ook hier dat niet de instemmingsprocedure met betrekking tot de begroting de geëigende weg is om deze kwestie te aan de orde te stellen. Voor de begroting is immers de omvang van de personeelsreductie van belang, niet de vraag welke personen door de personeelsreductie getroffen worden. Indien de SMR het niet eens is met de uitwerking die de directeur van de School aan de afspraken met de bonden heeft gegeven, dan dient de SMR zich te verstaan met de HMR en de bonden dan wel - indien hij van oordeel is dat de verplichtingen jegens de SMR dan wel de HMR niet worden nageleefd - te bewerkstelligen dat ter zake een vordering bij de kantonrechter wordt ingesteld.

Alles overziende is de Commissie van oordeel dat de verhoudingen tussen partijen dermate zijn verstoord dat van reële medezeggenschap geen sprake is geweest. Nu niet gebleken is dat het compleet spaak gelopen overleg - en dus de kwaliteit van de wederzijdse informatie uitwisseling - tussen partijen in overwegende mate aan de directeur dan wel de SMR te verwijten is en daarenboven het begrotingsjaar bijna voorbij is, meent de Commissie dat het risico hiervan thans niet eenzijdig bij het College van Bestuur/de directeur kan worden neergelegd in die zin dat zou moeten worden geconcludeerd dat het College van Bestuur/de directeur niet in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen.

De Commissie merkt (voor de toekomst) op dat het op de weg van beide partijen ligt om serieus werk te maken van herstel van de verhoudingen. De Commissie beveelt het College van Bestuur en de directeur als eerst verantwoordelijken voor de naleving van de wettelijke voorschriften met betrekking tot de medezeggenschap aan alles in het werk te stellen om een oplossing van het conflict te bevorderen. Het lijkt de Commissie verstandig ter zake de mogelijkheid van externe advisering en/of mediation te betrekken.

Op grond van het vorenstaande komt de Commissie tot de conclusie dat onder de gegeven omstandigheden geoordeeld moet worden dat het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de voorgestelde begroting heeft kunnen komen.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen is de Commissie van oordeel dat het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de voorgestelde begroting studiejaar 2008-2009 van de School of Economics Haarlem heeft kunnen komen.

Aldus gedaan te Utrecht op 10 juli 2009 door mr. Chr.H. Stokman-Prins, voorzitter, W.A. Vink, mr. G.J. Wubs-Postma, leden, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris, en bij diens afwezigheid ondertekend door mr. J.A. Breunesse, secretaris

mr. Chr.H. Stokman-Prins
voorzitter

mr. J.A. Breunesse
secretaris